TERVE KOTIELÄIN

On erittäin tärkeää perehtyä jo vakuutusta tehdessä siihen, mitä oman hevosen vakuutus lopulta korvaa ja mikä taas ei kuulu vakuutuksen piiriin. **ELÄINLÄÄKÄRI KRISTIINA ERTOLA, TAMPEREEN HEVOSKLINIKKA**

Schmallenberg-virusta todettu Ruotsissa

Luomisia ja epämuodostumia naudoilla, lampailla ja vuohilla aiheuttava Schmallenberg-virus on levinnyt Ruotsiin tänä vuonna.

Ruotsin valtion eläinlääkinnän laitoksen SVA:n tänä vuonna tekemissä kartoituksissa on todettu viruksen vasta-aineita, mutta itse tartuntaa aiheuttavaa virusta ei ole löydetty.

Etelä-Ruotsin alueelta tutkittiin sekä lypsykarjatilojen tankkimaitonäytteitä että lampaiden verinäytteitä. Lisäksi on testattu muualta Euroopasta maahantuotuja märehtijöitä.

Kartoituksissa viruksen todettiin aiheuttaneen vasta-aineiden nousun kolmella lypsylehmällä Blekingessä sekä yhdellä lampaalla, mutta tartunnan aiheuttavaa virusta ei löydetty epäilyttävien luomistai epämuodostumatapausten tutkimuksissa.

Vasta-ainelöydökset kertovat kuitenkin viruksen olemassaolosta Etelä-Ruotsissa.

Tanskassa virusta on löydetty sekä polttiaisista että märehtijöistä. Tartunta tapahtuu pääasiassa hyönteisten, erityisesti polttiaisten välityksellä märehtijästä toiseen tai emältä jälkeläiselle.

Virusta on todettu useissa Euroopan maissa, muun muassa Saksassa, Hollannissa, Belgiassa, Britanniassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Espanjassa. Tartuntoja on ollut paikoin runsaasti myös tänä vuonna.

Suomessa ei havaintoja

Suomessa seurataan vasta-aineiden määriä viruksen varalta riskialueelta.

Lisäksi Elintarviketurvallisuusvirasto Evira tutkii toukokuun 2013 loppuun asti kaikki epäilyttävät märehtijöiden luomis- ja epämuodostumatapaukset ilmaiseksi.

Sikiöt ja jälkeiset lähetetään Eviran Helsingin, Oulun tai Seinäjoen toimipaikkoihin. Verinäytteet lähetetään eläintautivirologian tutkimusyksikköön Helsinkiin.

Suomesta Schmallenberg-virukseen viittaavia merkkejä ei ole tähän mennessä löydetty.

Eläintautien torjuntayhdistys ETT on huomioinut Schmallenberg-viruksen märehtijöiden tuontiohjeissa.

”Tuontia riskialueilta on tänä vuonna ollut vähän, eikä tuotujen märehtijöiden tutkimuksissa ole löytynyt mitään Schmallenberg-virustartuntaan viittaavaa”, ETT:stä kerrotaan.

ETT suosittaa, että märehtijöiden tuonti keskitettäisiin kuitenkin talviaikaan ja kauteen, jolloin polttiaisia ei esiinny.

TIINA TAIPALE

Käytetyt DeLaval lypsyrobotit
STALD MÆGLERNE A/S
www.staldmaeglerne.dk
Yhteyshenkilö Suomessa:
Jouko Pasi p. +358-40-7236010

AHLMANIN PIENELÄINKLINIKKA
Mukavasti erilainen Ahlmanin Pieneläinklinikka palvelee sinua ja lemmikkiäsi aidossa maalaismiljöössä.

Hallilantie 24, 33820 Tampere
ma–ti 9–16, ke–to 12–18
pienelainklinikka@ahlman.fi
Facebook: Ahlmanin pieneläinklinikka
www.ahlman.fi/klinikka

Meidän tilalla eivät HIIRET ja ROTAT juhli!
Hiirien ja rottien torjuntaan
Varmistakaa jo nyt syksyllä etteivät hiiret ja rotat pääse viettämään tilallanne sottaisia talvijuhliaan.
Parhaiten juhlat pilaa: ”342”, Ratak- ja Klerat- palasyötit.

Vastuullista kasvinsuojelua
farmit.net
Berner Oy, kasvinsuojeluneuvonta puh. 020 791 4040.
Käytä biosideja turvallisesti. Lue aina etiketti ja valmistetiedot ennen käyttöä.
BERNER Kasvinsuojelu ja Puutarhanhoito

ANTTI SAVOLAINEN

Hevosten vakuutuksissa on eroja käyttötarkoituksen mukaan. Esimerkiksi ravurien ja ratsujen vakuutusten korvausehdot voivat poiketa toisistaan hyvinkin paljon.

Hevosvakuutukset yleistymässä

Hevosvakuutusten korvausehdoissa on eroja. Asiantuntijat painottavat, että erilaisten vakuutusten ehtoihin kannattaa perehtyä tarkasti jo vakuutusta otettaessa.

”Suomessa on arviolta 74 000 hevosta. Meillä niistä on vakuutettuna noin 20 000. Muiden vakuutusyhtiöiden lukuja en tunne, mutta uskon, että suurimmalla osalla Suomen hevosista on ainakin joku vakuutus”, tuotepäällikkö **Maria Yli-Hukka** Lähi-Tapiolasta kertoo.

Hän arvioi, että hevosenomistajat vakuuttavat hevosiaan aiempaa innokkaammin.

”Yksi syy on se, että eläinlääkärikulut kasvavat, ja sen takia ihmiset ottavat enemmän vakuutuksia. Esimerkiksi hevosen ähkyleikkaus maksaa lähes aina yli 5 000 euroa.”

Vakuutusten määrän kasvu näkyy myös maksetuissa korvauksissa.

”Maksoimme viime vuonna 1,8 miljoonaa euroa korvauksia eläinlääkärikuluista. Korvausmenojen summa on kasvanut tasaisesti lähivuosien aikana”, Yli-Hukka sanoo.

Eniten korvauksia maksetaan erilaisten tapaturmien hoidoista sekä ähkyjen vuoksi. Ratsuhevosille myös jalkojen rasitus- ja jännevammojen hoitokuluista.

Yleisin hevoselle otettava vakuutus on perushenkivakuutus. Usein sitä täydennetään vastuuvakuutuksella, josta korvataan hevosen ulkopuolisille aiheuttamia henkilö- ja esinevahinkoja.

”Moni asiakkaamme ottaa myös suppean eläinlääkärikuluvakuutuksen. Ratsuille ja ravureille on myös omanlaisensa henki- ja eläinlääkärikuluvakuutukset, joissa on tiettyjä eroja. Ravurien vakuutus ei esimerkiksi korvaa liikuntaelinsairauksia, kuten vammaa jänteissä, nivelissä, nivelsiteissä tai muissa siderakenteissa, kun taas ratsuille niitä korvataan”, Yli-Hukka sanoo.

Hän huomauttaa, että sopiva vakuutus on hyvä harkita hevoskohtaisesti.

Myös eläinlääkäri **Kristiina Ertola** Tampereen Hevosklinikalta painottaa, että hevosenomistajien kannattaa tutustua tarkasti erilaisiin vakuutustyyppeihin ja niiden ehtoihin.

”On erittäin tärkeää perehtyä jo vakuutusta tehdessä siihen, mitä oman hevosen vakuutus lopulta korvaa ja mikä taas ei kuulu vakuutuksen piiriin. Näissä tuntuu joskus olevan hevosenomistajilla hieman epäselvyyksiä.”

Yleisin vakuutuksiin liittyvä syy tuoda hevonen klinikalle on vakuutustarkastus. Siinä hevosen terveydentila tutkitaan ja arvioidaan, sopiiko hevonen terveytensä puolesta kaavailtuun käyttötarkoitukseen. Pintapuolisen arvion ja taivuttelujen lisäksi etenkin vähänkään kalliimmista hevosista otetaan myös röntgenkuvia, useimmiten jaloista.

ANTTI SAVOLAINEN

Evira tutkii tuontihevosten tautiriskejä

Suomi on säilynyt puhtaana monista muualla esiintyvistä eläintaudeista. Niiden leviämisriski on kuitenkin aina olemassa, sillä suomalaisille talleille tuodaan joka kuukausi ulkomailta 100–200 hevosta.

Riskiä lisää se, että kansainvälinen kilpailutoiminta on vilkasta niin ratsu- kuin ravipuolella.

Vakavien hevostautien esiintymisestä Suomessa ei tällä hetkellä ole varmaa tutkimustietoa. Pian sitä saadaan, kun ”tarttuvien tautien hallinta hevostalouden tukena” -hanke pääsee vauhtiin.

Hankkeessa selvitetään, esiintyykö tuontihevosissa viitteitä näivetystaudista ja Länsi-Niilin viruksesta, joita meillä ei toistaiseksi ole tavattu.

Lisäksi tutkitaan, tuovatko hevoset mukanaan virusarteriitti- ja herpesvirustartuntoja tai pääntautia aiheuttavia bakteereja.

> Riskiä lisää se, että kansainvälinen kilpailutoiminta on vilkasta niin ratsu- kuin ravipuolella.

Hevosjalostusliitot ottavat näytteitä tunnistettavista tuontihevosista lokakuusta 2012 lähtien vuoden ajan. Keväällä 2013 tutkitaan osa siitosoriista virusarteriitin varalta.

Hankkeen aikana eläinlääkärit voivat lähettää näytteitä tutkittavaksi maksutta Eviraan, jos epäilevät hevosissa edellä mainittuja tauteja.

Hanke maksaa laboratoriotutkimuksen ja lähetyskulut, muut kulut maksaa omistaja.

Näivetystauti pahin

Näivetystauti on ajankohtaisista taudeista vaarallisin. Sitä esiintyy useissa Euroopan maissa.

Hyttysen levittämää, eri eläinlajeihin ja myös ihmiseen tarttuvaa Länsi-Niilin virusta on itäisessä ja eteläisessä Euroopassa.

Monia ikäviä, mutta vähemmän vakavia tauteja esiintyy jo Suomessa. Tuontien mukana voi tulla myös näitä tauteja aiheuttavia viruksia sekä bakteeri- ja suolistoloiskantoja. Siten voivat levitä muun muassa virusarteriitti ja herpesvirus-1-tartunnan aiheuttamat luomiset ja hermostosairaudet sekä pääntautitapaukset.

Hanketta johtaa Elintarviketurvallisuusvirasto Evira. Yhteistyökumppaneina toimivat Suomen Hippos, Suomen Hevostietokeskus ja Helsingin yliopisto.

SATU LEHTONEN

Orf-virus leviää lammastiloilla

Rupia ja rakkuloita suupieliin, turpaan ja utareeseen aiheuttavaa orf-virusta on tänä ja viime vuonna esiintynyt runsaasti.

Virusta on tavattu runsaasti etenkin Etelä-Suomen lammastiloilla, lammastilaneuvoja **Kaie Ahlskog** kertoo.

Hän arvelee, että orfia on jo noin kolmanneksella tuotosseurantatiloista. Muiden lammastilojen tilanteesta ei ole tietoa.

Syytä orfin leviämiseen ei tiedetä. Osalle tiloista virus on voinut tulla ostoeläinten tai muiden eläinkontaktien mukana.

Joillakin tiloilla orf on puhjennut, vaikka kontakteista on kulunut useita vuosia. Näissä tapauksissa epäillään, että tauti on saattanut tulla lampaille villieläinten, kuten peurojen, välityksellä.

KAIE AHLSKOG

Orf-virus aiheuttaa usein rupea ja rakkuloita lampaan suuhun ja turpaan. Kuvan tapaus on melko lievä.

Karitsointiaikana vaarallisin

Orf tarttuu kaikkiin lammasrotuihin. Se on myös zoonoosi, eli se voi tarttua ihmisiin muun muassa kädessä olevan haavan kautta. Ihmisellä orf aiheuttaa rakkuloita käsiin. Oireilevia eläimiä käsitellessä tulee käyttää suojakäsineitä.

Lampailla orfin laukaisee usein stressi, kuten kerintä tai karitsointi.

Tämän vuoksi katraaseen ostettavat uuhet kannattaa hankkia hyvissä ajoin ennen karitsointia, jotta ne ehtivät sairastaa mahdollisen tartuntansa ennen sitä.

Orf voi pahimmillaan rupeuttaa utareen ja vetimet niin, ettei emo pysty imettämään karitsoja eivätkä karitsat imemään. Tauti lisää myös utaretulehduksen riskiä ja voi johtaa uuhen poistamiseen.

Orf on myös vaikeuttanut tilojen välistä eläinkauppaa.

Terve lammas voi kantaa virusta

Orfiin ei ole tehokasta hoitokeinoa.

Euroopassa sen torjumiseen käytetään rokotusta, mutta sen hankkiminen Suomen pienelle lammaspopulaatiolle tulisi liian kalliiksi, Ahlskog arvelee.

Akuuttia rupea voi hoitaa desinfioimalla ja voiteella.

Hyväkuntoinen eläin selviää taudista yleensä noin 3–6 viikossa ja koko katras noin 6–8 viikossa. Yleensä kukin eläin sairastaa orfin voimakkaana vain kerran.

Ennaltaehkäisyssä tärkeintä ovat hyvä hygienia, puhtaat ja kuivat oljet sekä tilojen hyvä puhdistus etenkin taudinpurkauksen jälkeen. Puhtaissa, kuivissa tiloissa virus ei selviä pitkään.

Orf kannattaa ottaa huomioon eläinkauppoja tehdessä.

Ostoeläinten lisäksi tilan koko katraan tulisi olla oireeton. Myös terveet eläimet saattavat kantaa ja tartuttaa orfia.

Sen, onko lampaalla oleva rupi orfia, voi tutkituttaa lähettämällä rupinäytteen Eviraan.

TERHI TORIKKA

Seostilan ykkösvalinta
Farmarin kivennäisten SYYSETU -50 €/tn!
Kampanja voimassa 31.10.2012 saakka. Koskee suoria tilatoimituksia.
AGRI MARKET
Lisätietoa myyjältäsi Agrimarketista tai osoitteista:
www.suomenrehu.fi, www.agrimarket.fi
Suomen Rehu

Tuoreimmat uutiset voit lukea *verkkolehdessä.* www.maaseuduntulevaisuus.fi

Koirien merkinnässä isot erot eri maissa

Suomessa omistajan ei tarvitse tunnistusmerkitä tai rekisteröidä lemmikkieläimiään. Monessa muussa maassa asia on toisin.

Asia käy ilmi oikeustieteen ylioppilas **Viljami Aarbakken** selvityksestä. Hän on vertaillut Norjan, Ruotsin, Tanskan, Sveitsin ja Alankomaiden lainsäädäntöä Suomen uuden eläinsuojelulain valmistelun pohjaksi.

Tanskassa kaikki koirat pitää merkitä ja rekisteröidä. Lisäksi jokainen koira on vastuuvakuutettava sen aiheuttamien vahinkojen varalle.

Alankomaissa kaikki vastasyntyneet koirat pitää merkitä ja rekisteröidä seitsemän päivän kuluessa syntymästä.

> Alankomaissa kaikki vastasyntyneet koirat pitää merkitä ja rekisteröidä.

Säädös tuli voimaan vuoden alussa.

Sveitsin eläinsuojelulaki velvoittaa merkitsemään ja rekisteröimään koirat, mutta kantonit voivat määrätä omassa lainsäädännössään toisin.

Norjassa tietyt ryhmät eli metsästyskoirat ja vaaralliset koirat tulee merkitä ja rekisteröidä.

SATU LEHTONEN